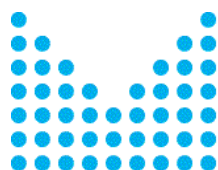

SVĚT OČIMA DĚTÍ 2022

19. ročník soutěže Ministerstva vnitra

odbor tisku a public relations

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

OBECNÉ INFORMACE K PROJEKTU

Cíl projektu

Cílem preventivně-vzdělávacího projektu je prevence sociálně patologických jevů a zvyšování informovanosti z různých oblastí prostřednictvím tvůrčí činnosti dětí.

Cílové skupiny (děti ve věkovém rozpětí 5–16 let)

- děti mateřských škol – oddělení předškolních dětí
- děti prvního a druhého stupně základních škol
- děti z dětských domovů
- děti ze specializovaných škol
- děti ze středisek volnočasových aktivit.

Záštita

Záštitu nad 19. ročníkem projektu Svět očima dětí převzal ministr vnitra Vít Rakušan.

Pořadatel soutěže

Pořadatelem soutěže je odbor tisku a public relations Ministerstva vnitra se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7.

Termín trvání a místo

Soutěž bude probíhat na území České republiky v termínu **od 3. února 2022 do 31. května 2022**. Všichni výherci budou ooznámeni prostřednictvím e-mailu nejpozději do konce měsíce června. Pokud neobdržíte žádný e-mail, nebylo Vaše dílo zařazeno mezi výherní.

Slavnostní vyhlášení vítězů a předání odměn se uskuteční **10. 9. 2022** v rámci Dětského dne Ministerstva vnitra v areálu Olympu Centra sportu MV (Za Císařským mlýnem 1063/5, 170 00 Praha 7-Bubeneč). Vítězná díla budou zveřejněna na webu Ministerstva vnitra v sekci Soutěže a výstavy do konce měsíce září.

V případě, že nebude možné předat výhercům ceny v daném termínu osobně, budou odeslány poštou. Totéž platí v případě zrušení slavnostního vyhlášení ze strany organizátora. **Vzhledem k současné epidemické situaci, prosíme, sledujte naše webové stránky, kde budete informováni o případných změnách termínu vyhlášení soutěže** <https://www.mvcr.cz/souteze-a-vystavy.aspx>.

SOUTĚŽNÍ TÉMATA PRO ROK 2022

Soutěžní témata jsou rozdělena podle věku dětí celkem do tří kategorií:

1. kategorie: mateřské školy
Téma: **Technika složek IZS**
2. kategorie: 1. stupeň základní školy
Témata: **Státní symboly České republiky**
Dobrovolnictví
3. kategorie: 2. stupeň základní školy
Témata: **Hrozba jménem terorismus**
Stop šikaně

Způsob zpracování děl

Žáci mateřských škol zpracovávají díla na zadané téma **pouze výtvarnou formou**. Ostatní žáci (1. a 2. stupeň ZŠ) si mohou vybrat jeden ze tří níže uvedených způsobů zpracování:

- výtvarné dílo – např. kresba, malba, koláž, trojrozměrná dílo, fotografie
- literární dílo – např. vlastní úvaha, báseň, pohádka, povídka, komiks
- audiovizuální dílo – např. vytvoření záznamu divadelního představení, šotu, krátkého filmu.

Pravidla zpracování zadaných témat

Úkolem dětí je vytvořit dílo na zvolené téma podle patřičné soutěžní kategorie.

Maximální počet dětí pracujících na díle:

- **výtvarné zpracování** – 3 děti
- **literární zpracování** – 2 děti
- **audiovizuální zpracování** – 4 děti

Každé dílo musí obsahovat vyplněný **SOUTĚŽNÍ FORMULÁŘ** (ke stažení na našich webových stránkách [zde](#)), kde je uvedeno:

- **název a adresa školy, dětského domova**
- **kontaktní osoba**
- **e-mail**
- **telefon**
- **jméno a příjmení autorů/a**
- **věk**
- **třída**
- **název vybraného tématu**
- **jméno a příjmení zákonného zástupce**
- **telefon zákonného zástupce.**

Pokud nebudou díla obsahovat uvedené náležitosti, nebudou do soutěže zařazena. Vytvořené dílo je nutné poslat buď na adresu odboru tisku a public relations Ministerstva vnitra, nebo elektronicky (viz dále). Informační listy k vyhlášeným soutěžním tématům jsou rovněž k dispozici na internetových stránkách projektu na adrese <https://www.mvcr.cz/souteze-a-vystavy.aspx>.

Maximální počet zaslaných děl:

Každý výše zmíněný subjekt, zabývající se vzděláváním a výchovou dětí (MŠ, ZŠ, speciální školy, dětské domovy...), může zaslat omezený počet děl.

- V případě MŠ lze zaslat maximálně **3 díla za třídu**.
- V případě ZŠ lze zaslat maximálně **9 děl za třídu** (tzn. 3x výtvarné dílo, 3x audiovizuální dílo, 3x literární dílo).

Podmínky soutěže

Účastí v soutěži převádí účastník veškerá práva související se zasláním dílem na organizátora soutěže a souhlasí s dodržováním oficiálních předpisů s tím, že všechna rozhodnutí organizátora přijme jako konečná. Účastník souhlasí s tím, že se zaslání dílo může využívat v preventivních projektech odboru tisku a public relations Ministerstva vnitra, že bude pro tyto účely rozmnožováno a sdělováno veřejnosti, zejména prostřednictvím počítačové sítě, a dále že se budou rozmnoženiny díla rozšiřovat, půjčovat či vystavovat. Právo využít dílo výše uvedeným způsobem se poskytuje bezúplatně. **Zaslaná díla se stávají majetkem organizátora a účastníci nemají nárok na jejich vrácení.** Účastníci soutěže souhlasí se zveřejněním přihlášených výtvorů po dobu dvou let od ukončení soutěže. Vyhlašovatel není povinen výtvor přihlášený do soutěže vystavit.

Vyhodnocení soutěžních témat

Hodnoticí komise, tvořená pracovníky odboru tisku a public relations Ministerstva vnitra, vybere vítězná díla. Do konce měsíce června budou všichni výherci osloveni e-mailem s veškerými potřebnými informacemi.

INFORMACE PRO ZASÍLÁNÍ DĚL

Soutěžní díla můžete posílat dvěma způsoby:

1) Elektronicky na e-mailovou adresu soutez@mvcz.cz.

Výtvarná díla zasílejte nafocená, literární díla ve formátu DOCX nebo PDF. Audiovizuální díla můžete zasílat prostřednictvím e-mailu nebo internetového úložiště například přes [Úschovna.cz](https://www.uschovna.cz) (v případě, že se soubor z důvodu velikosti nevejde do přílohy e-mailu). V takovém případě pak na adresu soutez@mvcz.cz zašlete pouze odkaz ke stažení daného souboru. **Nezapomeňte k e-mailu vždy připojit vyplněný SOUTĚŽNÍ FORMULÁŘ.** Formulář naleznete ke stažení na našich webových stránkách [zde](#). Soutěžní díla zasílejte nejpozději **do půlnoci 31. května 2022.**

2) Prostřednictvím pošty na adresu Ministerstva vnitra

Soutěžní díla zasílejte **nejpozději do 31. května 2022** (rozhodující je razítko pošty) na níže uvedenou adresu:

Ministerstvo vnitra, odbor tisku a public relations
Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/TP
170 34 Praha 7 – Letná

Na obálku napište heslo: **Svět očima dětí.** **Nezapomeňte k dílu přiložit vyplněný SOUTĚŽNÍ FORMULÁŘ** (lze přilepit na zadní stranu díla). Formulář ke stažení naleznete na našich webových stránkách [zde](#).

Další informace k projektu:

Kontaktní osoba projektu:

Ing. Andrea Illeová
odbor tisku a public relations Ministerstva vnitra
e-mail: andrea.illeova@mvcz.cz
tel.: 974 832 726
internetová adresa: <https://www.mvcz.cz/>

INFORMAČNÍ LISTY

1. kategorie: **mateřské školy**

TECHNIKA SLOŽEK IZS

Určitě jsi už zažil situaci, kdy kolem tebe projelo houkající auto s blikajícími majáky. Pamatuješ si, jakou měl projíždějící automobil barvu? Dokázal bys určit, zda se jednalo o sanitku, hasiče nebo policii? Víš, jak od sebe tyto vozy rozlišit?

Na začátek si vysvětlíme, co znamená pojem integrovaný záchranný systém (IZS).

Základní složky IZS tvoří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS)
- Policie České republiky (PČR)
- Zdravotnická záchranná služba (ZZS)
- Jednotky požární ochrany.

Znak HZS

Znak PČR

Znak zdravotníků

Slovo integrovat má význam začlenit se, spojovat. V případě IZS to znamená, že při požárech, nehodách, povodních či jiných vážných situacích se činnost základních složek, tedy hasičů, policistů a zdravotníků, navzájem prolíná a doplňuje – jednotlivé složky spolupracují.

Na vyžádání se do integrovaného záchranného systému při mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací zapojují i další složky (Armáda ČR, městská nebo obecní policie...).

Všechny složky mají dohromady za úkol pomáhat nám a chránit nás v nebezpečí.

Tísňové linky

V nebezpečných situacích je vždy důležité umět přivolat pomoc hasičů, policistů či zdravotníků. Volání na tato čísla je bezplatné z jakéhokoliv telefonu (z mobilu, i když v něm není SIM karta).

Pokud zavoláš na špatné telefonní číslo tísňového volání, nic se neděje. Záchranáři si mezi sebou informace předají. Pokud nevíš přesně, které číslo máš volat a kdo ti nejlépe pomůže, zavolej na číslo 112. Toto číslo je určeno k oznámení jakékoliv mimořádné události.

- Jednotné evropské číslo tísňového volání: 112
- Hasičský záchranný sbor (HZS): 150
- Policie České republiky (PČR): 158
- Zdravotnická záchranná služba (ZZS): 155.

Technika IZS

Jednotlivé složky IZS by však nemohly vykonávat svou práci, pokud by k tomu neměly specializovanou techniku. Technikou IZS se rozumí různé typy automobilů, vrtulníky, jízdní kola, motocykly, čluny a další prostředky, které jsou pro činnost IZS nepostradatelné. Na práci složek IZS se podílejí také zvířecí pomocníci, kterými jsou nepochybně psi a koně.

Hasičský záchranný sbor ČR (HZS)

Jaké číslo mají hasiči a kdy je voláme? Jakou barvu mají hasičské vozy?

Když někde houkají sirény hasičského vozu, každého hned napadne, kde zase hoří. Hasiči ale nevyjíždí jen k požárům, zasahují také při dopravních nehodách, kde vyprošťují osoby z havarovaných vozidel, odstraňují následky výbuchů, likvidují nebezpečné látky, poskytují ochranu obyvatelům při povodních, vichřicích a jiných živelních pohromách, přijedou také například, když si zabouchneš dveře od bytu.

Pro tísňové volání je vyhrazeno telefonní číslo 150. **Pro snadnější zapamatování můžeš využít malou nápovědu, podle které poslední číslice hasičů „0“ připomíná stočenou hadici k hašení.**

Také hasiči potřebují ke své práci specializovanou techniku, která jim umožňuje co nejrychleji pomoci lidem, kteří to zrovna potřebují. Mezi techniku HZS patří různé typy automobilů, vyprošťovací technika, hasičské čluny, vrtulníky a další.

Hasičská auta poznáš podle toho, že mají červenou barvu a blikající maják. Automobilů je celá řada, liší se od sebe svou velikostí, vybavením a účelem použití. Hasičské vozy jsou vybaveny celou řadou užitečných nástrojů. Tím nejznámějším nástrojem je určitě požární hadice, pomocí které mohou hasiči stříkat vodu na oheň, a uhasit tak vzniklý požár. Dále se můžeš setkat s hasičským záchranným autem, které má výsuvný otočný žebřík. Ten pomáhá hasičům dostat se vysoko do vzduchu a sundat například zvíře uvízlé na stromě nebo člověka z hořícího domu.

V některých situacích mají hasiči k dispozici hasičské čluny. Ty se používají zejména při záchraně osob nebo zvířat z vodní hladiny. Mezi další specializovanou techniku Hasičského záchranného sboru patří vrtulníky. Záchrana osob s použitím vrtulníku je rychlá a efektivní a v České republice se využívá od roku 1997, tedy přes 20 let.

Policie ČR

Víš, v jakých situacích voláme policii? Jaké má telefonní číslo? Nebo jak vypadají vozy, kterými jezdí policisté k zásahům?

Hlavním úkolem Policie ČR je chránit majetek, zdraví a životy lidí. Vyšetřují trestnou činnost, šetří dopravní nehody a zasahují v případech, kdy došlo k narušení veřejného pořádku a bezpečnosti. Policie má číslo tísňového volání 158. **Pro zapamatování ti pomůže, že poslední číslice „8“ připomíná policejní pouta.** Tísňové číslo 158 voláme, pokud jsme svědky například násilí, krádeže nebo závažné dopravní nehody.

Mezi techniku Policie ČR patří rozhodně policejní vozy, vrtulníky nebo čluny. Policisté využívají automobily několika značek. Všechny vozy jsou stříbrné barvy s modro-žlutými pruhy, majáky a sirénou. Na automobilech je uveden nápis „POLICIE“ a číslo tísňového volání 158.

Také vrtulníky se staly neodmyslitelnou součástí policie. Pomocí vrtulníků se lze dostat na místa, kde hrozí nebezpečí a jsou těžko přístupná jinými dopravními prostředky. Policejní čluny se využívají při kontrolách provozu na vodě. Policisté například kontrolují, zda lidé, kteří lodě řídí, nepožili alkohol, nejedou příliš rychle a nebezpečně

nebo zda mají potřebné dokumenty pro řízení plavidla. Policejní čluny se také uplatní při povodních nebo při pátrání po osobách.

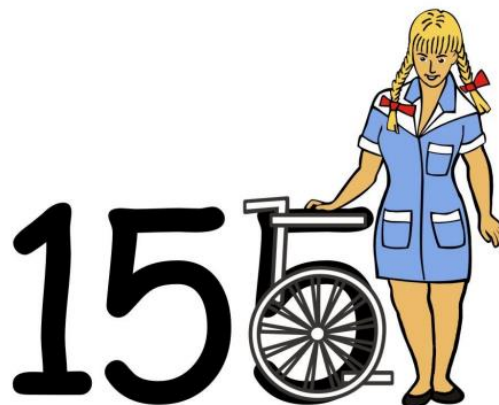
Kromě policejních vozidel, vrtulníku a člunů využívá policie ke své práci také zvířecí pomocníky. Těmi jsou policejní psi a koně. Policejní pes je pro některé činnosti nepostradatelný, než se ale stane součástí policejního týmu, musí projít přísným a náročným výcvikem. Takový výcvik začíná už od štěněte. Nejčastěji jsou policejní psi zapojeni do pátrání po pachateli. Díky svému čenichu dokáží nebezpečného pachatele velmi rychle vystopovat. Pomohou také při hledání drog a výbušnin.

Mezi další zvířecí pomocníky policie patří koně. Policejní koně pomáhají policistům především při demonstracích a fotbalových utkáních, uplatní se také při pátrání po ztracených osobách. Policejní koně jsou cvičeni a musí být připraveni na všechno (střelba, plameny).

Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

Jakou barvu má sanitka? Dokážeš vyjmenovat některé situace, při kterých voláme záchrannou službu? Jaké je telefonní číslo pro přivolání záchranky?

Zdravotnickou záchrannou službu voláme, pokud se cítíme být v ohrožení života nebo jsme svědky úrazu či náhlého a neočekávaného zhoršení zdravotního stavu jiné osoby. Tísňová linka ZZS má v České republice číslo 155. **Pro snadnější zapamatování telefonního čísla je dobré znát malou nápovědu, která říká, že poslední číslice záchranky „5“ připomíná invalidní vozík.** Pokud se někdy ocitneš v situaci, která bude vyžadovat zásah lékaře nebo převoz raněného do zdravotnického zařízení, co nejdříve volej linku 155.

Pokud se dovoláš na záchrannou službu, dispečer (záchranař) na druhé straně ti poradí, jak máš postupovat. Podstatné je vždy zachovat rozvahu a klid. Přesto je dobré si při volání na tísňovou linku pamatovat základní postup:

1. Vytoč číslo 155.
2. Řekni, co se přesně stalo – je velmi důležité to popsat opravdu přesně, aby mohl dispečer vyhodnotit vážnost dané situace.

3. Uveď místo, kde k události došlo – to znamená, že sdělíš město, ulici, číslo domu. Pokud se nehoda stala venku, popíšeš významné orientační body.
4. Řekni, kolik je na místě zraněných.
5. Pověz dispečerovi své jméno.

Je důležité si pamatovat, že NIKDY neukončíš hovor jako první. Pokud si to situace žádá, bude s tebou dispečer na telefonu až do příjezdu posádky ZZS. V opačném případě ukončí hovor on sám.

Technika ZZS pomáhá zdravotníkům rychle přepravit nemocného či zraněného pacienta do zdravotnického zařízení. Mezi prostředky zdravotnické záchranné služby patří různé druhy sanitních vozů, záchranné motocykly a jízdní kola, čluny a prostředky letecké záchranné služby (vrtulníky).

Nejčastěji se pravděpodobně setkáš se sanitkou. Sanitka je označení pro vozidlo, které patří zdravotnické záchranné službě. Je to automobil žluté barvy, doplněný reflexními pruhy. Sanitka je označena nápisem AMBULANCE, je na ní také uvedeno číslo tísňového volání 155 a znak modré hvězdy života (symbol, který používají záchranáři po celém světě). Na straně vozidla je nápis Zdravotnická záchranná služba. V České republice používají sanitky majáčky modré barvy. Existuje mnoho druhů sanitek, které se od sebe liší svou velikostí, účelem a úrovní vybavení.

Pokud nastane velmi závažný případ nebo se zraněný nachází v nepřístupném terénu, mohou záchranáři vyměnit automobily za vrtulníky. Takový vrtulník je vlastně létající sanitka, která je doplněna některým vybavením navíc. V letních měsících můžeš zase narazit na záchranářské čluny. S těmi se setkáš například na vodních přehradách, kde jsou záchranáři připraveni pomoci plavcům či posádkám člunů ohroženým na zdraví.

Pomocné okruhy:

Jaká jsou čísla tísňového volání? Dokážeš nakreslit policejní nebo hasičský automobil? Zvládneš nakreslit policejního psa nebo koně? Víš, jak správně postupovat, pokud se dovoláš na tísňovou linku? Umíš nakreslit sanitku?

Zkus namalovat obrázek, kresbu, koláž nebo vytvořit trojrozměrné dílo na téma technika složek IZS. Můžeš také nakreslit policejního koně nebo pejska. Svým výtvozem pomůžeš nejen sobě, ale také svým spolužákům k tomu, aby si zapamatovali, jaké jsou složky IZS, jak vypadají jejich vozy, jak je od sebe rozlišit nebo na jaké telefonní číslo v případě potřeby volat.

Zdroj a více informací

<https://www.hzscr.cz/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>

<https://www.policie.cz/>

<https://www.zzshmp.cz/prvni-pomoc/volani-na-linku-155/>

INFORMAČNÍ LISTY

2. kategorie: **1. stupeň základní školy**

STÁTNÍ SYMBOLY ČESKÉ REPUBLIKY

Víš, jaké státní symboly reprezentují Českou republiku navenek? Dokážeš je všechny vyjmenovat? Zvládneš určit, kde se s jednotlivými symboly můžeš setkat?

Česká republika má v současné době celkem sedm státních symbolů:

- velký státní znak
- malý státní znak
- státní barvy (trikolóra)
- státní vlajka
- vlajka prezidenta republiky (tzv. prezidentská standarda)
- státní pečeť
- státní hymna.

Velký státní znak

Velký státní znak je jedním z nejpoužívanějších státních symbolů. Znak má celkem pět barev: červenou, stříbrnou (bílou), zlatou, modrou a černou. Tvoří ho čtvercový štít, který je rozdělen do čtyř stejných polí. Na znaku jsou vyobrazeny dva druhy zvířat: lev a orlice, přičemž každé z těchto zvířat má ve znaku vymezené své místo.

V prvním a čtvrtém červeném poli velkého státního znaku je umístěn stříbrný dvouocasý lev. Lev je vyobrazen ve skoku se zlatou korunou na hlavě a zlatou zbrojí (tj. zlaté vytažené drápy a vyplazený jazyk). Ve druhém, modrém poli je znak Moravy stříbrno-červeně šachovaná orlice. Orlice má zlatou korunu a zlatou zbroj. Ve třetím, zlatém poli je umístěn znak Slezska, a to černá orlice se stříbrným půlměsícem zakončeným jetelovými trojlístkami a s křížkem uprostřed, která má zlatou korunu a červenou zbroj. Obě orlice mají rozepjatá křídla. V posledním, čtvrtém poli se znovu

opakuje znak Čech. To je dáno pravidlem, které říká, že pokud jsou ve čtvercovém štítu zastoupeny pouze tři znaky, opakuje se ve čtvrtém poli znamení z prvního pole.

Ted' už víš, jak velký státní znak vypadá. Napadá tě místo, kde ho můžeš najít?

Užívání velkého státního znaku upravuje v první řadě [zákon o užívání státních symbolů České republiky](#). Tento zákon vymezuje mimo jiné osoby, které jsou oprávněné státní znak užívat. Velký státní znak uvidíš například při vstupu do školy a dalších budov, jako jsou úřady, ministerstva, parlament, soudy nebo radnice. Dále můžeš znak najít na bankovkách, cenných papírech a jiných ceninách České republiky. Velký státní znak můžeš objevit také doma. Stačí se podívat na přední stranu cestovního pasu, kde je velký státní znak umístěn.

Malý státní znak

Malý státní znak má podobu prostého štítu. Na malém státním znaku je stříbrný dvouocasý lev v červeném poli. Tohoto lva už známe z velkého státního znaku. Lev má dva ocasy, zlatou korunu a zlatou zbroj. Musí být zobrazen v bojovém postavení, tj. vzpřímený a současně ve skoku. Postavení ve skoku znamená, že lev stojí vzpřímeně na levé zadní noze, pravou zadní nohu má zvednutou a jeho přední tlapy jsou rozevřené. Musí být také otočen správným směrem.

Malý státní znak se užívá na veřejných listinách, tedy například na rozhodnutích soudů. Dále ho můžeme najít také na úředních razítkách. Jedná se o razítko kulatého tvaru, na němž je uprostřed vyznačen malý státní znak. **Ale pozor! Na úředním razítku nesmí být vyznačen velký státní znak.**

Státní barvy

Mezi další státní symboly České republiky patří státní barvy. Česká republika má celkem tři národní barvy – bílou, červenou a modrou. Na prvním místě vždy stojí bílá barva, na druhém místě je pak barva červená a na třetím místě barva modrá. Barvy vycházejí z naší státní vlajky a v takto uvedeném pořadí se nazývají trikolóra. Trikolóra se používá například při označení státního majetku, dále jako dekorace při slavnostních příležitostech. Lidé si trikolóru připínají i na oděv při oslavách státních

svátků či jiných významných událostech. Najdeme jí také na věncích nebo stuhách k medailím.

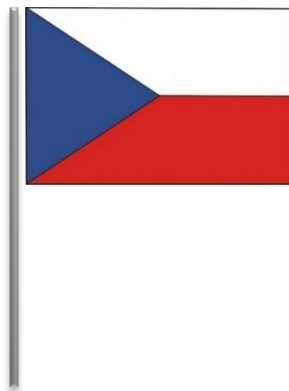
Státní vlajka

Nejznámějším státním symbolem je vlajka. Vlajka České republiky má obdélníkový tvar a skládá ze tří barev: bílé, červené a modré. Pravidla užívání vlajky stejně jako její podobu definuje [zákon](#). Mezi tato pravidla patří například to, že se státní vlajka umísťuje vždy na čelní stranu budovy, nesmí být v poškozeném nebo znečištěném stavu. Při užívání na znamení smutku se vlajka spustí tzv. na půl žerdi. Na státní vlajce nesmí být umístěn žádný obrázek, znak nebo text.

Víš, jak se státní vlajka správně umísťuje?

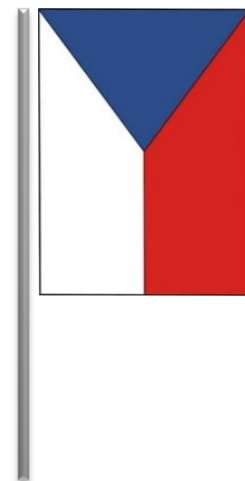
Vodorovné vyvěšení vlajky

Pokud se vlajka věší vodorovně, tvoří horní polovinu vždy bílý pruh, červený pruh je v dolní polovině státní vlajky a modrý klín na straně žerdi (stožáru).

Svislé vyvěšení vlajky

Při svislém vyvěšení vlajky musíme vlajku obrátit tzv. „na rub“. To znamená, že při pohledu na vlajku bude bílý pruh nalevo od červeného a modrý klín musí vždy směřovat dolů.

Vlajka prezidenta republiky

Vlajka prezidenta republiky (neboli standarta prezidenta ČR nebo prezidentská standarta) je zvláštním druhem vlajky, která je spojena s prezidentem naší republiky. Prezident České republiky je tedy jediným oprávněným uživatelem standardy. Podmínky používání prezidentské vlajky stanoví [zákon](#).

Vlajka prezidenta republiky má čtvercový tvar. Podklad vlajky je bílý, její okraj tvoří bílé, červené a modré plaménky. Na vlajce se tak objevují převážně naše státní barvy. Uprostřed vlajky je umístěn velký státní znak a pod ním červená stuha s bílým (stříbrným) heslem „Pravda vítězí“. Stuha je podložena žlutými (zlatými) lipovými ratolestmi. Lípa je totiž českým národním stromem.

Vlajka se vyvěšuje v sídle prezidenta republiky (tedy na Pražském hradě nebo na zámku v Lánech), a to pouze v době jeho přítomnosti. Dále se využívá také k označení dopravního prostředku, ve kterém hlava státu cestuje.

Státní pečeť

Dalším státním symbolem České republiky je státní pečeť. Symbol má kruhový tvar, uprostřed je umístěn velký státní znak, který je po stranách podložen lipovými ratolestmi. Po obvodu pečeti je umístěn nápis Česká republika. Začátek a zároveň konec nápisu označuje květ v horní části pečeti. Státní pečeť se využívá k pečetění nejdůležitějších písemností, především mezinárodních smluv. Pečeť se otiskuje pomocí kovového pečetidla, které je podle zákona uloženo u prezidenta České republiky.

Státní hymna

Sedmým a posledním státním symbolem České republiky je státní hymna. Českou hymnu tvoří první sloka písně **Kde domov můj**. Autorem textu naší státní hymny je dramatik a spisovatel Josef Kajetán Tyl, napsal ho roku 1834. Autorem hudby je skladatel František Škroup, který původně složil píseň Kde domov můj jako součást divadelní hry *Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka*. Píseň poprvé zazněla na konci roku 1834 ve Stavovském divadle při premiéře hry. Lidé si písničku velmi oblíbili a v roce 1918 byla píseň „Kde domov můj“ oficiálně prohlášena za naši státní hymnu. Státní hymnu můžeš slyšet například při mezinárodních sportovních utkáních, před projevem prezidenta ve státní svátek a při dalších významných příležitostech.

Kde domov můj

Kde domov můj,
kde domov můj.

Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalinách,
v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled!
A to je ta krásná země,
země česká domov můj,

Pomocné okruhy

Teď už víš, jak vypadají všechny státní symboly České republiky. Zvládneš tedy namalovat naši státní vlajku? Znáš slova naší státní hymny? Dokážeš vyjmenovat všechny státní symboly České republiky? Víš jaké heslo je napsané na prezidentské standartě?

Zkus namalovat obrázek, vytvořit koláž nebo trojrozměrné dílo, napsat básničku nebo vytvořit krátký film, kde představíš státní symboly České republiky.

Zdroj a více informací

<https://www.mvcr.cz/clanek/statni-symboly-ceske-republiky.aspx>

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-352>

http://www.muji.cz/muj_stat.aspx

DOBROVOLNICTVÍ

Už jsi někdy slyšel o dobrovolnictví? Víš, co dělá člověk, který je dobrovolník? Nebo jaké jsou oblasti dobrovolnictví?

Často je vidíme ve filmech – hrdinky a hrdiny, kteří pomáhají lidem a zachraňují lidské životy. Hrdinou ale nemusí být pouze svalnatý superman v masce s výjimečnými schopnostmi. Můžeme se s nimi setkat i v každodenním životě. Jsou to například hrdinové dobrovolníci, kteří svou činností pomáhají ostatním v oblasti zvané dobrovolnictví. **Dobrovolnictví** je činnost, která lidstvo provází již od nepaměti. Dobrovolnictví přináší konkrétní pomoc těm, kteří ji potřebují, bez nároku na odměnu.

Dobrovolník je člověk, který pomáhá lidem ve svém okolí, aniž by za to požadoval odměnu. Svobodně a vědomě se rozhodl věnovat svůj volný čas a energii na pomoc těm, kteří to skutečně potřebují. Dobrovolníci mají různý věk i různé vzdělání. Jsou to obyčejní lidé, kteří však svou činností dělají neobyčejné věci. Dobrovolníkem může být každá osoba starší 15 let, pokud vykonává dobrovolnickou činnost na území České republiky. V případě dobrovolnické služby v zahraničí je potřeba být starší 18 let. Pak už stačí pouze chtít a vybrat si oblast dobrovolnictví, ve které chce člověk pomáhat.

Ministerstvo vnitra ČR
odbor prevence kriminality

Oblasti dobrovolnictví

Oblastí dobrovolnictví existuje celá řada: sociální oblast, zdravotnictví, kultura, životní prostředí a zvířata, prevence kriminality, sport, mimořádné události, vzdělávání nebo zahraniční dobrovolnictví.

SOCIÁLNÍ OBLAST – dobrovolnictví v sociální oblasti je nesmírně široké a nabízí celou řadu činností. Do této oblasti patří například práce s dětmi a mládeží, seniory, lidmi se zdravotním postižením, lidmi bez domova nebo lidmi se závislostí na návykových látkách. A co dělá takový dobrovolník například v domově pro seniory?

Povídá si se seniorem, předčítá mu, doprovází ho na výlety, vycházky nebo na nákupy. Může také vést zájmové aktivity, jako je zpívání, malování cvičení apod.

ZDRAVOTNICTVÍ – Ve zdravotnictví se můžeme setkat s dobrovolníky, kteří pomáhají lidem s různými typy zdravotního postižení. Dobrovolníci pomáhají pacientům s některými aktivitami, které by sami nemohli provádět, snaží se je zapojit do běžného života. Právě dobrovolník pomůže pacientům nejenom zaplnit volný čas (přichystá jim různé aktivity – hry, hádanky, cvičení, výtvarné činnosti, čte jim knížky, s dětmi si může hrát přímo na lůžku nebo opakovat školní učivo), a vytrhnout je tak z nemocničního stereotypu, ale může je také doprovázet na vyšetření, povídat si s nimi o jejich pocitech a být jim celkově oporou.

KULTURA – V kultuře se dobrovolníci uplatňují v knihovnách, muzeích, galeriích, na festivalech a dalších kulturních akcích. Často je jejich činnost spojena s konkrétní památkou – hradem, zámkem, divadlem, kostelem, galerií či muzeem, kdy se podílí na ochraně památek a obnově jejich stavu.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZVÍŘATA – V této oblasti dobrovolníci pečují o významné přírodní lokality, sázejí stromy a jinou zeleň nebo se starají o ohrožená zvířata. Uklízejí veřejná místa, budují a udržují naučné stezky nebo pečují o studánky. Dobrovolníci se také mohou zapojit do činností, které jsou spojené s ochranou zvířat. Způsobů, jak lze pomoci v ochraně zvířat, existuje celá řada a některé zabere jen 10 minut tvého času. Dobrovolnou činnost můžeš vykonávat na různých místech – v útulcích, chovných stanicích, zoologických zahradách, ekofarmách. Pomáhat v nich můžeš zejména s péčí o zraněná zvířata a mláďata, krmením a ošetřováním zvířat, úklidem a údržbou výběhů a klecí, prodejem vstupenek a dalším.

PREVENCE KRIMINALITY – V rámci prevence kriminality pomáhají dobrovolníci lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, lidem, kteří jsou ohroženi chudobou a sociálním vyloučením nebo se již v tomto stavu nacházejí. Dobrovolníci například docházejí do azylových domů nebo se setkávají s lidmi bez domova. Specifickým dobrovolnickým programem je dopisování s vězni.

SPORT – Sportovní dobrovolníci pomáhají ostatním v oblasti sportu. Pro sport je dobrovolnictví nepostradatelné, bez pomoci dobrovolníků by mnoho sportovních klubů nemohlo existovat. Ve sportovním prostředí je dobrovolníkem ten, kdo se podílí na fungování sportovního klubu. Jsou to například trenéři, zdravotníci, rozhodčí a další lidé, kteří svou činnost vykonávají dobrovolně bez nároku na odměnu. V oblasti sportu se lze dobrovolně zapojit například při pořádání sportovních akcí nebo údržbě majetku (sekání trávy, natírání plotu, branek a náčiní, úklid sportovního areálu atd.).

MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI – V rámci mimořádných událostí nejčastěji směřuje pomoc dobrovolníků k záplavami zničeným oblastem, zejména odklizení škod. Po mimořádné události (povodni, ale třeba také tornádu) čeká dobrovolníky například vyklízení

nábytku, odklizení naplavenin a zničených staveb, úklidové práce, otloukání omítek atd.

V současné době je aktuálním tématem, při mimořádných událostech, pomoc v době pandemie covid-19. Nejčastější pomocí dobrovolníků hlavně v počátcích pandemie bylo šití roušek, stále důležitá je roznáška osamělým občanům, doučování dětí v době distanční výuky a také pomoc v nemocnicích anebo zařízeních sociálních služeb. Poslední dvě aktivity kladou na dobrovolníky obzvlášť vysoké nároky, ne každý totiž může být v těchto oblastech dobrovolníkem.

VZDĚLÁVÁNÍ – Vzdělávání je určeno pro lidi všech věkových kategorií a může se věnovat téměř jakémukoli tématu. Do dobrovolnického vzdělávání patří například doučování dětí a mládeže, seniorů nebo lidí se zdravotním postižením.

ZAHRANIČNÍ DOBROVOLNICTVÍ – Dobrovolnictví v zahraničí nabízí dobrovolníkům možnost věnovat čas smysluplné práci, ale také získat osobní zkušenost se životem v cizí zemi – dobrovolník se seznámí s jinou kulturou, může navázat přátelství a kontakty s lidmi z celého světa, cestovat a zlepšit si své jazykové dovednosti. Jako dobrovolník můžeš pracovat téměř kdekoliv po světě, kde existuje organizace, která tě přijme do svého projektu. Podmínkou pro to, stát se dobrovolníkem v zahraničí, je být starší 18 let.

Pomocné okruhy

Pokud by ses stal dobrovolníkem, v jaké oblasti bys chtěl pomáhat? Zvládl bys nakreslit některou z dobrovolnických činností?

Pošli nám svou kresbu, malbu, úvahu, básničku, komiks nebo trojrozměrné dílo na dané téma. Vyber si například jednu z oblastí dobrovolnictví (sport, kultura zdravotnictví atd.) a vytvoř krátký film, ve kterém ukážeš, jakými činnostmi lze v dané oblasti pomáhat.

Zdroj a více informací

<https://www.dobrovolnictvi.net/dobrovolnictvi/obecne-o-dobrovolnictvi>

INFORMAČNÍ LISTY

3. kategorie: **2. stupeň základní školy**

HROZBA JMÉNEM TERORISMUS

Co znamená pojem terorismus? Kdo je to terorista? Co dělat v případě teroristického útoku? A jaké obecné zásady bys měl dodržovat?

Pojem terorismus pochází z latinského slova *terrere*, což znamená vyděsit, postrašit. Definice pojmu terorismu jsou velmi rozdílné, jedna z nejčastějších definic zní: Terorismus je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů. Téměř vždy je terorismus násilný a nepředvídatelný. Jako prostředek nátlaku využívá terorismus psychické nebo fyzické násilí, výhružky, vytváření paniky, strachu a dalších metod k dosažení politických či jiných cílů.

Terorista je člověk, který užívá násilí za účelem vyvolat pocit strachu ve společnosti a dosáhnout tím svých cílů. K teroristickým činům může docházet z řady různých důvodů. Někdy se teroristé ke svým činům hrdě hlásí, jindy volí strategii anonymity.

Možným typem teroristického útoku může být:

- bombový útok
- únos letadla či jiného dopravního prostředku
- útok na osobu/osoby
- únos
- použití zbraní hromadného ničení
- atentát
- žhářství
- dezinformační kampaně
- držení rukojmích atd.

V současné době se bohužel teroristické útoky stávají čím dál častěji a můžeme se s nimi setkat kdekoliv. Proto je velmi důležité naučit se, jak se v případě takového útoku zachovat.

Podezřelý předmět

Při cestě hromadnou dopravou, na nádraží, v čekárně u doktora, na zastávce, v parku, u domu a na dalších místech se ti může stát, že narazíš na podezřelý předmět. Podezřelý předmět může mít podobu zavazadla, balíčku či čehokoli jiného, k čemu se nikdo nehlásí. Jestliže narazíš na předmět, který ti bude připadat podezřelý, v žádném případě se ho nedotýkej. Okamžitě přivolej Policii ČR (číslo 158) nebo Hasičský záchranný sbor (číslo 150) nebo tísňovou linku 112. O nalezeném předmětu rovněž informuj další osoby v místě nálezů (řidiče městské hromadné dopravy, personál nádraží, úřadu, nemocnice, školy aj.)

Anonymní oznámení o bombě

Pokud se nacházíš v místě, kde bylo anonymně oznámeno uložení bomby nebo výbušniny, opusť budovu. Při opouštění budovy následuj ostatní osoby, které jsou evakuovány do předem vyhrazeného prostoru. V žádném případě se nezdržuj v blízkosti nebezpečného místa. Vždy dodržuj veškeré pokyny bezpečnostních složek. Pamatuj si, že anonymní oznámení o uložení bomby je trestným činem. Policie ČR dokáže snadno dohledat oznamovatele bomby.

Útok aktivního střelce

Aktivní střelec je nebezpečný pachatel, který volí použití zbraně proti jiným osobám za účelem dosažení svých cílů. Zpravidla se jedná o jednotlivce, může ale jít také o skupinu pachatelů. Rozdíl mezi útokem aktivního střelce a teroristickým útokem je pouze v motivaci útočníka.

Pokud by došlo k útoku aktivního střelce, pokus se o útěk! Svě věci a cennosti nech tam, kde jsou, a snaž se co nejrychleji uniknout z místa, kde ti hrozí nebezpečí. Uvnitř budovy sleduj zelené šipky, které značí nouzový východ. Jakmile se z budovy dostaneš ven, utíkej rychle od nebezpečného místa. Z bezpečí poté zavolej pomoc na tísňové číslo policie (linka 158) nebo jednotné evropské číslo tísňového volání (linka 112). Pokud nemůžeš z místa útoku utéct do bezpečí, snaž se někam schovat. Ukryj se v místnosti, zamkni nebo zablokuj dveře a schovej se za pevné předměty, například pod stůl. Zhasni světla, svůj mobilní telefon dej do tichého režimu a potichu vyčkej do příchodu bezpečnostních sborů. Neschovávej se však naproti dveřím a oknům. Hrozí nebezpečí, že dovnitř místnosti mohou vletět kulky či střepiny.

Když na místo dorazí záchranné a bezpečnostní sbory, zůstaň v klidu a poslouchej jejich instrukce. Vyvaruj se křiku a divoké gestikulace, ruce drž vždy ve viditelné pozici. Nezapomeň bezpečnostním složkám říct vše, co jsi na místě útoku viděl a slyšel. Každá poskytnutá informace může pomoci k dopadení zločinců a zabránit dalším útokům.

Pražská policie vytvořila preventivní videospot, který je založený na třech krocích – **ÚTĚK – UKRYT – BOJ**. Videospot ukazuje, jak reagovat v případě útoku tzv. aktivního střelce <https://www.youtube.com/watch?v=XxkZRze5Pd8>.

Pomocné okruhy

Vzpomeneš si na nějaký nedávný teroristický útok, který jsi třeba viděl v televizi? Víš, jak postupovat v případě teroristického útoku například uvnitř budovy? Jaké jsou typy teroristického útoku?

Pošli nám svou kresbu, malbu, úvahu, básničku, komiks nebo trojrozměrné dílo na téma terorismus. Také můžeš vytvořit krátký film, kde ukážeš, jak se zachováš, když najdeš podezřelý předmět nebo si všimneš osoby, která se chová podezřele.

Zdroj a více informací

<https://www.mvcr.cz/cthh/>

<https://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/mimoradne-udalosti/terorismus/terorismus-a-jine-hrozby.html>

STOP ŠIKANĚ

Co si představíš pod pojmem šikana? Setkal ses s šikanou ve škole? Byl jsi někdy přímým svědkem šikanování druhých? Co v takových chvílích dělat?

Co je to šikana?

Šikana je ubližování někomu, kdo se nedoveče nebo nemůže z nejrůznějších důvodů bránit. Jedná se o záměrné a opakované chování, jehož cílem je někomu ublížit, ohrozit či zastrašit jiného člověka, případně skupinu lidí. Pokud ti někdo, komu se nemůžeš bránit, dělá něco, co je ti nepříjemné, ponižuje tě, strká do tebe, nadává ti, schovává ti věci nebo tě bije, jedná se o šikanu. Šikanujícím je agresor, který ubližuje slabšímu a zneužívá své převahy nad obětí. Šikanovaným je osoba, tedy oběť, které je ubližováno. V šikaně je jasně vidět nepoměr sil mezi agresorem a obětí.

Co není šikana?

Za šikanování není považována jednorázová agrese či škádlení. Jednorázovou agresí se například rozumí to, když se dva přibližně stejně silní chlapci poperou kvůli dívce. Nebo pokud se děvčata mezi sebou pohádají a vzájemně se urazí. Škádlení chápeme jako projev přátelství, které zahrnuje žertování, popichování či zlobení. V rámci škádlení není vítěz ani poražený.

Druhy šikany

1. **Fyzická agrese** – agresor používá k šikanování oběti fyzické násilí, popřípadě předměty, kterými učiní útok důraznějším (baseballová pálka, batoh apod.).
2. **Slovní agrese a zastrašování** – agresor vyhrožuje oběti fyzickým útokem, zastrašuje ji, nadává jí nebo se jí vysmívá.
3. **Krádeže, ničení a manipulace s věcmi** – agresor oběti ničí a odcizuje věci nebo si je půjčuje a vrací je znehodnocené (zejména tužky, celý penál a jiné školní pomůcky).
4. **Násilné a manipulativní příkazy** – agresor nutí oběť k různým nepříjemným činnostem (např. psát za někoho domácí úkoly, nosit a odevzdávat svačinu či kapesné).

Šikana se může stát každému z nás. Je velmi důležité pochopit, že to není tvá chyba. Pokud se staneš obětí šikany, oslov důvěryhodného dospělého, kterému věříš (rodiče, učitele, trenéra atd.) a sděl mu svůj problém. Pamatuj si, že nikdo nemá právo tě šikanovat!

Nejen ty, ale i někdo z tvých spolužáků či blízkého okolí se může stát obětí šikany. Jak ale poznat, že je daná osoba pod nátlakem agresora? Pomohou ti k tomu varovné signály, pomocí kterých můžeš šikanu odhalit. Tyto signály se rozdělují na přímé

a nepřímé. Pro odhalení šikany je však v první řadě důležité všimnout si dění ve třídě, hlavně o přestávkách, a sledovat chování jednotlivých žáků.

Přímé signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu spolužáka, nadávky, ponižování, hrubé žerty
- strkání, šťouchání, kopání, rány či rvačky, z nichž je zřejmé, že jeden z účastníků má jasnou převahu nad druhým, slabším účastníkem, který se nedokáže bránit a snaží se uniknout
- nátlak na šikanovaného, aby vykonával nemorální či trestné činy nebo se jich spoluúčastnil
- oběť se podřizuje ponižujícím příkazům agresora.

Nepřímé signály šikanování mohou být např.:

- Šikanovaný žák je o přestávkách ve škole často osamocený, nemá kamarády a ostatní spolužáci o něj nejeví zájem.
- Je uzavřený, na ostatní působí smutně a nešťastně.
- Má poškozené nebo znečištěné věci či oblečení.
- Školní prospěch se mu někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Má po těle odřeniny, škrábance či modřiny, které nedokáže vysvětlit.
- Při mluvení před třídou je nejistý a ustrašený.

Kyberšikana

Díky moderním technologiím se můžeme v dnešní době setkat také s kyberšikanou. Jedná se o šikanu, která se odehrává ve virtuálním světě. Agresor k ní využívá informační a komunikační technologie. Oběť je tak šikanována bez fyzické přítomnosti agresora. Útočník (šikanující) zpravidla jedná anonymně. To znamená, že vystupuje pod falešnými přezdívkami nebo profily na sociálních sítích. Právě anonymita dodává útočníkovi odvalu používat agresivnější formy útoku. Ke kyberšikaně může docházet v jakýkoliv čas a na jakémkoliv místě. Útočník využívá různé komunikační kanály (e-mail, videa, SMS, příspěvky na sociálních sítích atd.). K útoku ze strany agresora může tedy dojít v jakoukoliv denní hodinu, třeba o půlnoci. Zatímco klasická šikana může mít na oběť dopady fyzické (modřiny, špinavé oblečení, zničené věci) i psychické, kyberšikana má dopady spíše v rovině psychické. Šikanovaný se často uzavírá do sebe a přestává komunikovat se svým okolím. Pro Policii ČR však není velkým problémem vypátrat, kdo se za anonymním profilem skrývá.

Kyberšikana zahrnuje různé formy obtěžování:

- Publikace záznamu – videa, zvuku, online komunikace (jedná se o zveřejnění a záznam vizuálního či textového obsahu (nahrávka kamerou či telefonem...), který zesměšňuje oběť, narušuje soukromí oběti nebo obsahuje akt páchané šikany či násilí na oběti.

- Falšování identity – sem spadají falešné blogy, profily na sociálních serverech či prezentacích menších sociálních skupin (školní web, online komunity), různé ztrapňování
- Ukradení identity – útočník zjistí nebo prolomí heslo oběti, pronikne do jejího virtuálního profilu a prostřednictvím ukradené identity oběť poškodí – zcizení elektronického účtu apod.).
- Ponižování a pomlouvání.
- Provokování a napadání uživatelů v online komunikaci – např. při veřejných chatech a diskusích.
- Zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit oběť.
- Vyloučení z virtuální komunity – např. ze skupiny přátel.
- Obtěžování.

Jak se bránit útokům?

- Oznam útoky dospělým – je velmi důležité, aby ses se svým problémem svěřil rodičům, dobrým přátelům nebo přímo policii. Můžeš využít linky bezpečí na telefonním čísle 116 111 nebo napsat na chat či do e-mailu.
- Zablokuj útočnickovi možnost přístupu ke svému účtu nebo telefonnímu číslu a změň si svou identitu – zablokuj si přijímání útočnickových zpráv či hovorů, vytvoř si jiný e-mail či vystupuj pod jinou přezdívkou.
- Ukonči s útočníkem komunikaci, nechtěj se pomstít – s útočníkem nekomunikuj, nesnaž se odradit ho od jeho počínání, nevyhrožuj mu.
- Pokus se útočnicka odhalit, identifikovat – zkus zjistit, kdo se skrývá za agresorem (vypátrat útočnickovy osobní údaje apod.).
- Uschovej si důkazy pro možné vyšetřování (zprávy, videozáznamy, odkazy na weby, blogy) – na základě uchovaných důkazů může být proti útočnickovi zahájeno vyšetřování.
- Pokud probíhá ve tvém okolí kyberšikana, nebuď lhostejný, oběť podpoř, porad jí, nabídni jí pomoc.

Pomocné okruhy

Víš, co dělat, pokud se staneš obětí šikany nebo jsi jejím svědkem? Jak se můžeš proti útočnickovi bránit? Jaký je rozdíl mezi škádlením a šikanou? V čem se liší kyberšikana od klasické šikany?

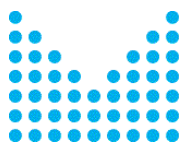
Pošli nám svou kresbu, malbu, úvahu, básničku, komiks nebo trojrozměrné dílo, které poukáže na problematiku šikany či kyberšikany. Můžeš také vytvořit krátký film nebo divadelní představení, kde ukážeš, jak se například chránit před útoky agresora nebo co dělat, pokud jsi svědkem šikany ve svém okolí.

Zdroj a více informací

<https://www.linkabezpeci.cz/poradna/ublizovani,-zneuzivani,-sikana/sikana/>

<https://www.policie.cz/clanek/prevence-kybersikana.aspx>

Užitečné odkazy

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

www.mvcr.cz

www.policie.cz

Policie České republiky – jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti.

www.hzscr.cz

Hasičský záchranný sbor České republiky – základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.